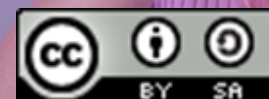

Εκπαιδευτικές Ενότητες για την Πράσινη Μετάβαση

ΕΝΟΤΗΤΑ 12: Αναφορές Βιωσιμότητας και Πιστοποιήσεις

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (ΕΑΕΑ). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο ΕΑΕΑ δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Περιεχόμενα ενότητας

- 1** Εισαγωγή
- 2** Βασικές έννοιες
- 3** Πηγές και μελέτη
- 4** Παραπομπές

Μαθησιακά αποτελέσματα αυτής της ενότητας

- Κατανόηση του σκοπού και της αξίας της υποβολής εκθέσεων ή/και πιστοποιήσεων βιωσιμότητας
- Αναγνώριση βασικών πλαισίων αναφοράς και πιστοποιήσεων
- Αντιμετώπιση προκλήσεων κατά την εφαρμογή εκθέσεων ή/και πιστοποιήσεων βιωσιμότητας
- Επιλογή και υιοθέτηση κατάλληλων πλαισίων αναφοράς και/ή πιστοποιήσεων για την οικογενειακή επιχείρηση

Στόχος αυτής της ενότητας

Αυτή η εκπαιδευτική ενότητα στοχεύει να βοηθήσει τους ιδιοκτήτες και τους διαχειριστές οικογενειακών επιχειρήσεων να κατανοήσουν τον σκοπό και την αξία της υποβολής εκθέσεων και των πιστοποιήσεων βιωσιμότητας, ανταποκρινόμενοι στις αυξανόμενες προσδοκίες των κανονισμών, της βιομηχανίας και των ενδιαφερόμενων μερών. Κάνοντας διάκριση μεταξύ της υποβολής εκθέσεων βιωσιμότητας και των πιστοποιήσεων τρίτων, η ενότητα εξηγεί πώς αυτά τα εργαλεία βελτιώνουν τη διαφάνεια και την αξιοπιστία της οικογενειακής σας επιχείρησης.

Η ενότητα σας καθοδηγεί περαιτέρω στον εντοπισμό και την ιεράρχηση κατάλληλων πλαισίων αναφοράς και προτύπων πιστοποίησης με βάση τους πόρους σας, τις απαιτήσεις των ενδιαφερόμενων μερών και το επιχειρηματικό σας πλαίσιο. Μέσω πρακτικών παραδειγμάτων και καθοδηγητικών ερωτήσεων, μαθαίνετε πώς να αντιμετωπίζετε σχετικές προκλήσεις και να κατανέμετε ευθύνες μεταξύ των αρμόδιων μελών κατά την εφαρμογή αναφορών και πιστοποιήσεων βιωσιμότητας, για συμμόρφωση, διοικητική αποτελεσματικότητα και για δημιουργία αξίας.

Εισαγωγή

Οι εκθέσεις και πιστοποιήσεις βιωσιμότητας αποκτούν ολοένα και μεγαλύτερη σημασία για τις επιχειρήσεις. Ειδικότερα, η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) εισήγαγε το 2014 την Οδηγία για τη Μη Χρηματοοικονομική Αναφορά (Non-Financial Reporting Directive – NFRD), η οποία υποχρέωνε ορισμένες μεγάλες εταιρείες να δημοσιοποιούν μη χρηματοοικονομικές πληροφορίες (Carè et al., 2025).

Πρόσφατα, η ΕΕ θέσπισε την Οδηγία για την Αναφορά Εταιρικής Βιωσιμότητας (Corporate Sustainability Reporting Directive – CSRD), η οποία απαιτεί από τις δημόσιες εισηγμένες εταιρείες στην ΕΕ να γνωστοποιούν τις πρακτικές τους σε θέματα περιβάλλοντος, κοινωνίας και διακυβέρνησης (ESG) από το 2025. [Παράλληλα, εισάγει ένα εθελοντικό πρότυπο για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις \(VSME\)](#), ώστε να μπορούν να αναφέρουν στοιχεία ESG με τρόπο συγκρίσιμο με εκείνον των εταιρειών που υπάγονται στην CSRD

Εκτός από τους κανονισμούς, οι βιομηχανίες και οι πελάτες αναμένουν όλο και περισσότερο από τις εταιρείες να υιοθετούν πιστοποιήσεις για την επαλήθευση των βιώσιμων επιχειρηματικών πρακτικών και προϊόντων τους, όπως το ISO 14001 και η πιστοποίηση Δίκαιου Εμπορίου, προτού προβούν σε περαιτέρω συναλλαγές με την κεντρική επιχείρηση (Pope & Lim, 2020).

Οι οικογενειακές σας επιχειρήσεις ενδέχεται να υπόκεινται σε αυτές τις προσδοκίες από διαφορετικά ενδιαφερόμενα μέρη.

Εισαγωγή

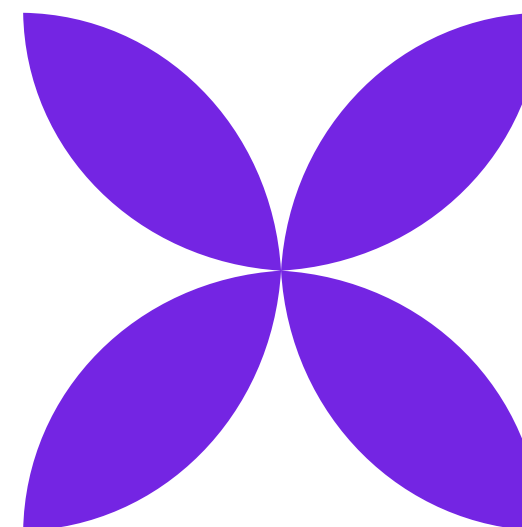
Εκτός από την ικανοποίηση των απαιτήσεων αυτών των εξωτερικών ενδιαφερόμενων μερών, η υποβολή εκθέσεων και οι πιστοποιήσεις βιωσιμότητας μπορούν να είναι χρήσιμες για να βοηθήσουν την οικογένειά σας να κατανοήσει τους πόρους και τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η εταιρεία σας (Philippe & Durand, 2011), όπως π.χ.

πού πηγαίνουν οι
περισσότερες οικονομικές
επενδύσεις

ποια είναι η κατανάλωση πρώτων
υλών

ποια είναι τα τρέχοντα
αχρησιμοποίητα «απόβλητα» από την
παραγωγή ή/και τις υπηρεσίες σας;

τι αναμένουν τα εσωτερικά και
εξωτερικά ενδιαφερόμενα μέρη να
κάνει περισσότερο η εταιρεία σας
τα επόμενα χρόνια, κ.λπ.

Κατά τη διάρκεια της διαδικασίας, η οικογένειά σας θα μάθει πώς να κατανέμει καλύτερα τους περιορισμένους πόρους της, ώστε να επικεντρώνεται στα πιο πιεστικά ζητήματα που απασχολούν τα περισσότερα ενδιαφερόμενα μέρη και με τη σειρά τους να βελτιώνει τη θέση της οικογενειακής σας επιχείρησης στον τομέα.

Σε αυτήν την ενότητα, θα μάθετε γιατί είναι σημαντικές οι αναφορές και οι πιστοποιήσεις βιωσιμότητας, ποια είναι τα κοινά πλαίσια αναφοράς και οι πιστοποιήσεις, ποιες είναι οι πιθανές προκλήσεις κατά την υιοθέτηση αυτών των πλαισίων και της πιστοποίησης και πώς μπορείτε να ξεπεράσετε αυτές τις προκλήσεις.

Αναφορές και πιστοποιήσεις βιωσιμότητας

Οφέλη της αναφοράς και των πιστοποιήσεων για τη βιωσιμότητα

**Ικανοποίηση
ενδιαφερόμενων
μερών**

ικανοποίηση των
διαφορετικών
προσδοκιών
διάφορων ομάδων

**Δημιουργία
δεσμών**

Καλλιεργώντας
ισχυρότερες
συνδέσεις με
συνεργάτες και
κοινότητες

Διαφάνεια

Ανοικτή επικοινωνία
σχετικά με τις
περιβαλλοντικές και
κοινωνικές πρακτικές

Εμπιστοσύνη

Ενίσχυση της
εμπιστοσύνης
ανάμεσα σε
επενδυτές, πελάτες,
υπαλλήλους, κ.λπ.

Η υποβολή εκθέσεων και οι πιστοποιήσεις αποτελούν μία από τις στρατηγικές εταιρικής επικοινωνίας προς τα ενδιαφερόμενα μέρη σχετικά με τις πρακτικές ESG ενός οργανισμού.

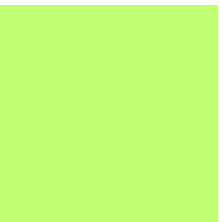
Η αναφορά αποσκοπεί στη συστηματική αποκάλυψη των κινδύνων (ESG) και των ενεργειών που αντιμετωπίζει ένας οργανισμός κατά τη διάρκεια της επιχειρησιακής του διαδικασίας.

Οι πιστοποιήσεις αντιπροσωπεύουν επαληθεύσεις από τρίτους των πρακτικών ESG του οργανισμού και της συμμόρφωσής τους με τους κανονισμούς ή τους κανόνες του κλάδου (Pope & Lim, 2020)

Αποκαλύπτοντας και επαληθεύοντας τις πρακτικές ESG, μπορείτε να χτίσετε καλύτερα την εμπιστοσύνη των ενδιαφερόμενων μερών, όπως πελάτες, προμηθευτές και επενδυτές, οι οποίοι δεν εμπλέκονται στη λειτουργία της εταιρείας και δεν γνωρίζουν απαραίτητα τι κάνει στην πραγματικότητα.

Αυτό αποτελεί μια ανησυχία ιδιαίτερα σημαντική για οικογενειακές επιχειρήσεις όπως η δική σας, καθώς τα ενδιαφερόμενα μέρη συχνά ανησυχούν ότι η οικογένειά σας μπορεί να μοιράζεται σημαντικές πληροφορίες κυρίως μεταξύ τους αντί να τις μοιράζεται ανοιχτά με μη μέλη της οικογένειας (Hsueh, 2018).

Απαντώντας στα ενδιαφερόμενα μέρη

Εκτός από το να επικοινωνεί ενεργητικά τις πρακτικές ESG σε εξωτερικούς φορείς, η οικογένειά σας μπορεί επίσης να αντιμετωπίσει **πίεση από αυτούς τους φορείς** να αποκαλύψει περισσότερες πληροφορίες και να λάβει περισσότερες επιβεβαιώσεις (Morsing & Spence, 2019).

Για παράδειγμα, αν άλλοι ανταγωνιστές υιοθετούν την ίδια πιστοποίηση, οι πελάτες και προμηθευτές σας μπορεί να περιμένουν να κάνετε το ίδιο. διαφορετικά, μπορεί να χάσετε τέτοιες επιχειρηματικές συνεργασίες και ευκαιρίες όταν αυτοί θα στραφούν σε ανταγωνιστές που διαθέτουν πιστοποίηση, όπως έχει μοιραστεί η οικογένεια της KSL Trading (Σουηδία) στην περίπτωση τους.

Παρομοίως, η περίπτωση της Orditura Paola di Grazzini Fausto (Ιταλία), αντιμετωπίζει πίεση στον κλάδο κλωστοϋφαντουργίας, όπου οι προμηθευτές αναμένεται να αποκτήσουν πιστοποιήσεις για τα συστατικά και τα προϊόντα τους. Η ικανοποίηση ή ακόμη και η υπέρβαση των απαιτήσεων αυτών των φορέων μπορεί να προσφέρει στην οικογενειακή σας επιχείρηση θετικές αξιολογήσεις που προσελκύουν περισσότερες αλληλεπιδράσεις από φορείς προς όφελος των επιχειρηματικών σας δραστηριοτήτων (He et al., 2025).

Κοινά πλαίσια αναφοράς

Όταν η οικογένειά σας αποφασίσει να συμμετάσχει σε τέτοιες στρατηγικές επικοινωνίας, μπορείτε να ξεκινήσετε με τα πιο κοινά πλαίσια αναφοράς και/ή πιστοποιήσεις.

Το πιο κοινό πλαίσιο αναφοράς είναι η **Παγκόσμια Πρωτοβουλία Αναφοράς (Global Reporting Initiative - GRI)**, η οποία αποτελεί κυρίαρχο πλαίσιο για την αναφορά βιωσιμότητας, καθώς περισσότερες από 14.000 οργανώσεις σε περισσότερες από 100 χώρες έχουν υιοθετήσει αυτό το πλαίσιο για να καθοδηγούν την αναφορά βιωσιμότητάς τους.

Ωστόσο, οι οικογενειακές επιχειρήσεις στην ΕΕ μπορεί να χρειάζεται να δώσουν προσοχή στα **Ευρωπαϊκά Πρότυπα Αναφοράς Βιωσιμότητας (European Sustainability Reporting Standards - ESRS)**, τα οποία θα αποτελέσουν το καθοδηγητικό πλαίσιο για την αναφορά βιωσιμότητας των εταιρειών σύμφωνα με την Οδηγία CSRD της ΕΕ, αρχής γενομένης από το 2025.

Διάφορες πιστοποιήσεις

Σε σύγκριση με την επικράτηση των πλαισίων αναφοράς, στον τομέα των πιστοποιήσεων βιωσιμότητας παρατηρείται μεγαλύτερη ποικιλία. Οι πιο διαδεδομένες είναι:

(1) ISO 14001, το οποίο αποτελεί διεθνές πρότυπο για την αξιολόγηση του συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης ενός οργανισμού, με στόχο τον έλεγχο και τη βελτίωση της περιβαλλοντικής του απόδοσης. Οι μελέτες περίπτωσης των Aveflor (Τσεχία) και Grupo El Castillo (Ισπανία) έχουν υιοθετήσει το ISO 14001 για τη βελτίωση της περιβαλλοντικής τους επίδοσης, ιδίως στη διαχείριση αποβλήτων από εργαζομένους και πελάτες.

(2) EMAS (Σύστημα Οικολογικής Διαχείρισης και Ελέγχου), το οποίο είναι παρόμοιο με το ISO 14001, αλλά δίνει μεγαλύτερη έμφαση στη διαχείριση περιβαλλοντικών επιδόσεων οργανισμών που δραστηριοποιούνται στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

(3) Πιστοποίηση B Corp, ένα πρότυπο που αξιολογεί όχι μόνο την περιβαλλοντική απόδοση ενός οργανισμού, αλλά και την κοινωνική του επίδοση, καθώς και το επίπεδο διαφάνειας που επιδεικνύει.

Certified

Πέρα από αυτές τις ολοκληρωμένες πιστοποιήσεις, οι οικογενειακές επιχειρήσεις μπορούν να στοχεύσουν και σε πιστοποιήσεις που αφορούν συγκεκριμένες πτυχές των πρακτικών βιωσιμότητας.

Για παράδειγμα, η επιχείρηση Plojihar (Τσεχία) έχει υιοθετήσει την πιστοποίηση του **Forest Stewardship Council (FSC)** για την παρακολούθηση και τη βιώσιμη διαχείριση των προϊόντων ξυλείας που χρησιμοποιεί.

Αντίστοιχα, η περίπτωση της Oditura Paola di Grazzini Fausto (Ιταλία) ακολουθεί το πρότυπο **Global Recycled Standard (GRS)**, με στόχο τη βελτίωση της ανακύκλωσης υλικών και προϊόντων

Προκλήσεις

Η ποικιλία των πλαισίων αναφοράς και των πιστοποιήσεων μπορεί να δημιουργήσει σημαντικές προκλήσεις για μια οικογενειακή επιχείρηση, ιδιαίτερα όταν πρόκειται για μικρομεσαία επιχείρηση.

Καθώς η συμμόρφωση με κάθε πλαίσιο και/ή πιστοποίηση απαιτεί **χρόνο και πόρους**, είναι συχνά δύσκολο για μια επιχείρηση να ανταποκριθεί ταυτόχρονα σε πολλαπλές απαιτήσεις.

Ειδικότερα, όταν μια οικογενειακή επιχείρηση δραστηριοποιείται σε διαφορετικές χώρες, τα νομικά πλαίσια ενδέχεται να διαφέρουν ή ακόμη και **να έρχονται σε αντίθεση μεταξύ τους**. Όπως καταδεικνύει η περίπτωση της Aveflor (Τσεχία), αυτό μπορεί να δυσχεράνει την ανάπτυξη ενός ενιαίου και συνεκτικού συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης σε επίπεδο επιχείρησης.

Αντίστοιχα, η Essem Design (Σουηδία) δραστηριοποιείται σε διαφορετικούς κλάδους, όπου κάθε κλάδος απαιτεί διαφορετικές πιστοποιήσεις. Επιπλέον, ορισμένα πλαίσια αναφοράς και πιστοποιήσεις απαιτούν εκτενή παρακολούθηση και υπολογισμούς (όπως οι εκπομπές Scope 3 σε όλη την αλυσίδα εφοδιασμού), γεγονός που **επιβαρύνει σημαντικά** το διοικητικό έργο. Ως αποτέλεσμα, η οικογένεια που διοικεί την Essem Design καλείται να διαχειριστεί αυξημένο διοικητικό φόρτο για την αναφορά βιωσιμότητας, πέραν των καθημερινών λειτουργικών της υποχρεώσεων

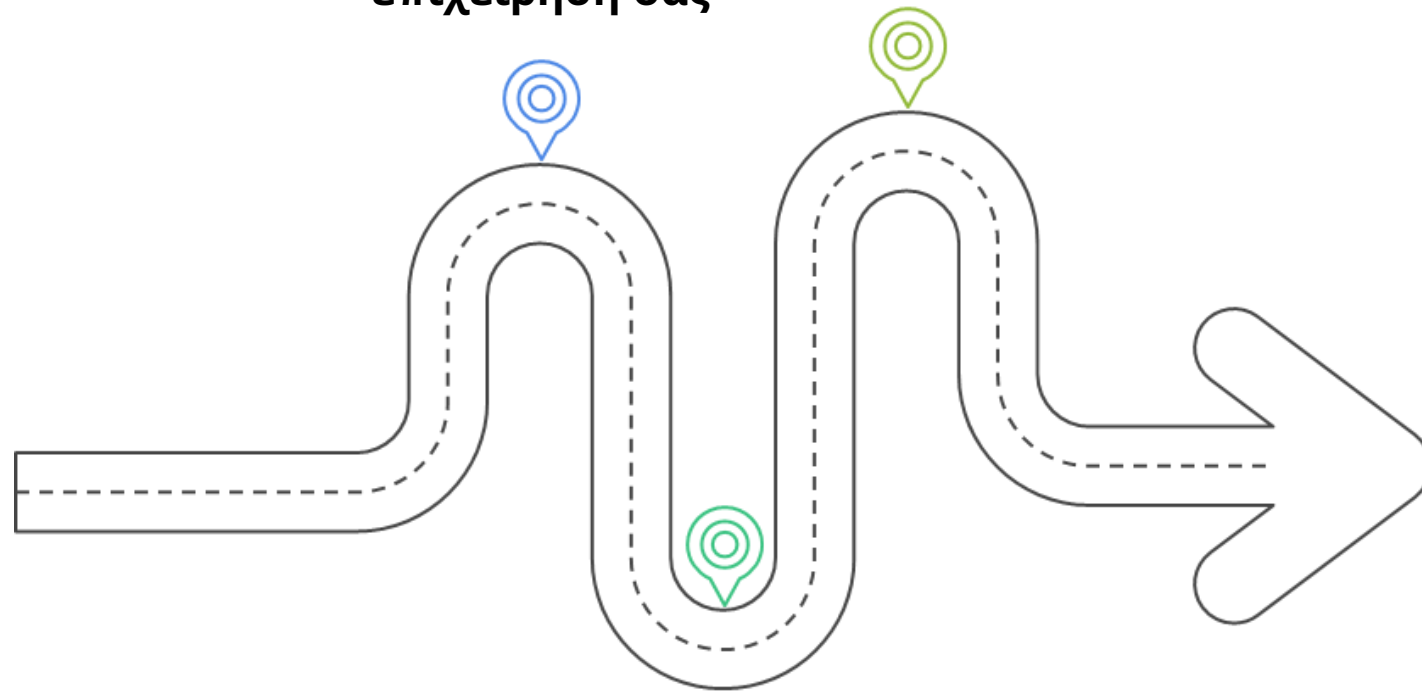
Επιτυχής Αναφορά/Πιστοποίηση Βιώσιμης Ανάπτυξης

Αναγνώριση Κύριου Τομέα

Αποφασίστε τον
πιο σχετικό τομέα
για την
επιχείρησή σας

Εξωτερικές Συνεργασίες

Συνεργαστείτε με
πελάτες και
προμηθευτές για
υποστήριξη

Καθορισμένο άτομο

Αναθέστε σε ένα
υπεύθυνο άτομο
την ευθύνη
αναφοράς και
πιστοποίησης

Οι μελέτες περίπτωσης που εξετάστηκαν προσφέρουν χρήσιμες κατευθύνσεις για την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων.

Καταρχάς, όταν μια οικογενειακή επιχείρηση έρχεται αντιμέτωπη με πολλαπλά πλαίσια και πιστοποιήσεις, είναι σημαντικό να αξιολογήσει **ποια είναι τα πιο ουσιώδη και άμεσα συναφή** με τη δραστηριότητά της.

Λαμβάνοντας υπόψη τους περιορισμένους πόρους, η Essem Design (Σουηδία) επέλεξε να επικεντρωθεί αρχικά στην πιστοποίηση που αφορά τον κλάδο στον οποίο δραστηριοποιείται η πλειονότητα των πελατών της και από τον οποίο προέρχεται το μεγαλύτερο μέρος των εσόδων της.

Ωστόσο, εάν θεωρείτε ότι περισσότερα από ένα πλαίσια και/ή πιστοποιήσεις είναι εξίσου σημαντικά, ενδέχεται να απαιτείται η **ανάθεση της σχετικής ευθύνης σε ένα άτομο**, το οποίο θα μελετήσει σε βάθος τις απαιτήσεις και θα λειτουργήσει ως εσωτερικός εξειδικευμένος γνώστης του αντικειμένου.

Η Aveflor (Τσεχία), για παράδειγμα, έχει προσλάβει εργαζόμενο με κύριο αντικείμενο την κατανόηση των κανονιστικών διαφορών μεταξύ χωρών. Το άτομο αυτό συνεργάζεται στενά με δημόσιους φορείς και συμμετέχει σε αναλυτικές συζητήσεις με αρμόδιες αρχές, συμβάλλοντας στην υιοθέτηση κατάλληλων βιώσιμων πρακτικών, όπως η εγκατάσταση φωτοβολταϊκού σταθμού και μονάδας επεξεργασίας λυμάτων

Εάν η οικογενειακή επιχείρηση δεν διαθέτει τους απαραίτητους πόρους για την ανάπτυξη εσωτερικής εξειδίκευσης, μπορεί να αξιοποιήσει τη συνεργασία με εξωτερικούς εταίρους.

Για παράδειγμα, η Grupo El Castillo (Ισπανία) παρέχει εκπαίδευση σε περιβαλλοντικά θέματα στους πελάτες της, οι οποίοι στη συνέχεια συμβάλλουν στην εφαρμογή βιώσιμων πρακτικών, όπως η μείωση αποβλήτων, προκειμένου να καλύψει τις απαιτήσεις σχετικών πιστοποιήσεων.

Αντίστοιχα, η KSL Trading (Σουηδία) έχει εκπαιδεύσει τους πελάτες της ώστε να συνεισφέρουν δεδομένα και πληροφορίες για την προετοιμασία των εκθέσεων βιωσιμότητας.

Παράλληλα, συνεργάζεται και με προμηθευτές, ανταλλάσσοντας γνώση και εμπειρία, όπως σχετικά με τη συλλογή δεδομένων από πελάτες και συνεργάτες ή τον υπολογισμό των εκπομπών.

Η στενή συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα μέρη επιτρέπει στις οικογενειακές επιχειρήσεις να αξιοποιούν συλλογικούς πόρους και γνώσεις, διευκολύνοντας τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις που σχετίζονται με την αναφορά βιωσιμότητας και τις πιστοποιήσεις

Συμπερασματικά, η υποβολή εκθέσεων και πιστοποιήσεων βιωσιμότητας καθίσταται σταδιακά αναπόφευκτη για τις οικογενειακές επιχειρήσεις λόγω των αυξανόμενων απαιτήσεων βασικών ενδιαφερόμενων μερών, όπως η κυβέρνηση, η βιομηχανία και οι πελάτες, οι οποίοι χρειάζονται πληροφορίες σχετικά με τις δραστηριότητες βιωσιμότητας της οικογενειακής σας επιχείρησης για να αναπτύξουν την εμπιστοσύνη και την προθυμία τους να συνεργαστούν μαζί σας.

Καθώς υπάρχουν πολλά διαφορετικά πλαίσια αναφοράς και πρότυπα πιστοποίησης, η οικογένειά σας ενδέχεται να μην έχει αρκετούς πόρους για να τα επιδιώξει όλα.

Επομένως, ίσως χρειαστεί να συζητήσετε με τα μέλη της οικογένειάς σας:

πού να δώσετε προτεραιότητα;

ποιο άτομο να ορίσετε για τον σκοπό αυτό;

εάν θα θέλατε να συνεργαστείτε με τους εξωτερικούς σας συνεργάτες για αυτό τον σκοπό;

Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε αυτές τις ερωτήσεις αξιολόγησης για να καθοδηγήσετε τη συζήτηση της οικογένειάς σας.

- Ποιοι είναι οι βασικοί ενδιαφερόμενοι φορείς σας και ποιες είναι οι προσδοκίες τους από την υποβολή εκθέσεων ή/και τις πιστοποιήσεις βιωσιμότητας;
- Ποιες από αυτές τις προσδοκίες είναι πιο σημαντικές για την οικογένεια και την επιχείρησή σας;
- Τι πόρους διαθέτετε (οικονομικούς, ανθρώπινους, χρόνο) για να υιοθετήσετε το πιο σχετικό πλαίσιο αναφοράς και/ή πιστοποίηση;
- Πώς θα αξιολογούσε η οικογένειά σας τόσο το βραχυπρόθεσμο όσο και το μακροπρόθεσμο κόστος και τα οφέλη από την επιδίωξη αυτού του συγκεκριμένου πλαισίου αναφοράς ή/και πιστοποίησης;
- Ποιος θα είναι ο υπεύθυνος για την εφαρμογή της αναφοράς ή/και της πιστοποίησης; Διαθέτει αυτό το άτομο τις σχετικές γνώσεις; Πώς μπορείτε να το υποστηρίξετε στην προετοιμασία του για την εφαρμογή;
- Πώς θα αξιολογήσετε την αποτελεσματικότητα της αναφοράς βιωσιμότητας ή/και της πιστοποίησής σας και θα αποφασίσετε εάν θα συνεχίσετε τις πρακτικές;

Πηγές για περαιτέρω μελέτη

- European Commission. Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD).
https://finance.ec.europa.eu/capital-markets-union-and-financial-markets/company-reporting-and-auditing/company-reporting/corporate-sustainability-reporting_en
- European Commission. Voluntary Standard for small and medium-sized enterprises (VSME).
https://finance.ec.europa.eu/publications/commission-presents-voluntary-sustainability-reporting-standard-ease-burden-smes_en
- Global Reporting Initiative (GRI):
 - Content Index Template. <https://www.globalreporting.org/reporting-support/reporting-tools/content-index-template/>
 - Licensed Software and Tools Partners in different countries. <https://www.globalreporting.org/reporting-support/reporting-tools/gri-licensed-software-tools-partners/>
- International Organization for Standardization: Standards on different aspects of environmental sustainability. <https://www.iso.org/sectors/environment>
- Eco-Management and Audit Scheme (EMAS): Tools. https://green-forum.ec.europa.eu/green-business/emas/emas-resources/emas-tools_en
- B Lab Europe: How to become a B Corp. <https://bcorporation.eu/become-a-b-corp/how-to-become-a-b-corp/>

Παραπομπές

- Carè, R., Agnese, P., Cerciello, M., & Taddeo, S. (2025). Does it pay off to disclose sustainability information? The effect of ESG disclosure on ESG controversies in European banks. *Business Strategy and the Environment*, 34, 3294–3310. <https://doi.org/10.1002/bse.4150>
- He, H., Chen, Y., Guo, R., He, L., & Wan, H. (2025). Cost of vagueness: Stakeholders' responses to firms' ESG information. *Journal of Business Ethics*. <https://doi.org/10.1007/s10551-025-06001-0>
- Hsueh, J. W.-J. (2018). Governance structure and the credibility gap: Experimental evidence on family businesses' sustainability reporting. *Journal of Business Ethics*, 153(2), 547–568. <https://doi.org/10.1007/s10551-016-3409-y>
- Morsing, M., & Spence, L. J. (2019). Corporate social responsibility (CSR) communication and small and medium sized enterprises: The governmentality dilemma of explicit and implicit CSR communication. *Human Relations*, 72(12), 1920–1947. <https://doi.org/10.1177/0018726718804306>
- Philippe, D., & Durand, R. (2011). The impact of norm-conforming behaviors on firm reputation. *Strategic Management Journal*, 32(9), 969–993. <https://doi.org/10.1002/smj.919>
- Pope, S., & Lim, A. (2020). The governance divide in global corporate responsibility: The global structuration of reporting and certification frameworks, 1998–2017. *Organization Studies*, 41(6), 821–854. <https://doi.org/10.1177/0170840619830131>

Κάντε την Πράσινη Μετάβαση με το SUFABU!

www.greensufabu.eu

RegioVision
GmbH Schwerin

ASOCIACE MALÝCH A STŘEDNÍCH
PODNIKŮ A ŽIVNOSTNÍKŮ ČR

KNOW
HOUSE

CeFEO
Centre for Family
Entrepreneurship
and Ownership

snprojects

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

Με τη συγχρηματοδότηση
της Ευρωπαϊκής Ένωσης